

Eduskunta
Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Viite: Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö 11.10.2013, HE 16/2013

Pelastusjohtajien lausunto hallituksen esityksestä Poliisilain muuttamiseksi

Suomen pelastusjohtajat kiittävät mahdollisuudesta päästä lausumaan Poliisilain muuttamisesta ja toteavat että muutosesityksen tavoitteet ja tehdyt ehdotukset ovat pääsääntöisesti kannatettavia. Pelastusjohtajat lausuvat kuitenkin tarkemmin 6. luvun 1 §:n muuttamisesta, joka koskee poliisin suorittamaa palonsyyntutkintaa.

Palontutkinnalla ja tulipalojen syttymissyyn selvittämisellä on erittäin suuri merkitys onnettomuuksia ehkäisevän työn suuntaamisessa; pelastuslaitosten ensisijainen tavoite on ehkäistä onnettomuuksia, kuten tulipaloja, ja toissijaisesti sammuttaa ja rajoittaa onnettomuudessa syntyviä vahinkoja.

Poliisin palonsyyntutkinta on ollut keskeisen tärkeässä osassa palontutkintaa. Poliisi on tutkinut vuosittain parituhatta paloa poliisitutkintana eli ns. s-juttuna, pois lukien vuosi 2012, jolloin tutkintoja suoritettiin vain 1500 tapauksessa, vaikka tulipalojen vuosittainen määrä ei ole vähentynyt. Vuonna 2012 sattui Finanssialan Keskusliiton tietojen mukaan 221 suurpaloa, jotka aiheuttivat merkittäviä omaisuusvahinkoja. Näistä suurpaloista lähes 80:sta ei tiedetä onko palonsyyntutkintaa tehty tai onko syytä saatu selville. Vaikuttaisi siis siltä, että poliisin palonsyyntutkinnan määrä on vähenemässä.

Jotta poliisin palonsyyntutkinta ei vähenisi edelleen, on toivottavaa, että lainsäädännön muutoksilla ei edesautettaisi tätä valitettavaa kehityssuuntausta. 1.1.2014 voimaan astuvan poliisilain (872/2011) nykyisessä versiossa tode-taan poliisitutkinnasta seuraavasti:

"6 luku Poliisitutkinta

1 § Poliisitutkinnassa tutkittavat asiat ja sovellettavat säännökset

*Poliisitutkinnalla tarkoitetaan muuta poliisin toimitettavaksi laissa säädettyä tutkintaa kuin rikoksen johdosta toimitettavaa esitutkintaa. Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisin on toimitettava poliisitutkinta, jos se on ilmoituksen perusteella tai muusta erityisestä syystä tarpeen kadonneen henkilön löytämiseksi taikka **palonsyyn selvittämiseksi**.*

Poliisitutkinta toimitetaan noudattaen tutkinnan laadun edellyttämällä tavalla soveltuvin osin esitutkintalain säännöksiä."

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että palonsyyn tutkiminen poistetaan ko. pykälästä ja pelastuslakiin (379/2011) tehdään tekninen muutos, jossa viitataan uuteen poliisilakiin seuraavalla tavalla:

"41 § Palontutkinta

Poliisin on toimitettava poliisilain (872/2011) 6 luvun 1 §:n mukainen poliisitutkinta palonsyyn selvittämiseksi sellaisissa tulipaloissa, joista seurauksena on ollut henkilön kuolema, vakava henkilövahinko tai huomattava omaisuusvahinko."

Pelastusjohtajat toivovat, että hallintovaliokunnassa arvioidaan, tarkoittaako suunniteltu muutos, tekstin *tai palonsyyn selvittämiseksi* poistaminen 6 luvun 1 §:stä sitä, että tosiasiallisesti poliisilla on jatkossa toimivaltuudet suorittaa poliisitutkintaa palonsyyn selvittämiseksi vain tulipaloissa, joissa seurauksena on ollut henkilön kuolema, vakava henkilövahinko tai huomattava omaisuusvahinko.

Jos muut tulipalot jäävät tutkimatta, vähenee edellä mainittujen poliisitutkintojen vuosittainen määrä 1500 - 2000:sta merkittävästi. Tämän seurauksena pelastuslaitokset joutuisivat lisäämään omaa palontutkintaansa merkittävästi, jotta jatkossakin pystyttäisiin ehkäisemään onnettomuuksia tehokkaasti.

Jos edellä kuvattu kehityskulku on mahdollinen, tarkoittaa se tosiasiallisesti tehtävien siirtoa valtiolta kunnille eikä se siten ole hallituksen nykylinjauksen mukaista.

Tällä hetkellä pelastuslaitosten palontutkijoiden voimavarat, osaaminen ja menetelmät eivät voi alkuunkaan korvata mahdollisen poliisilain muutoksen tuomia vaatimuksia palonsyyn selvittämisessä laadullisesti tai määrällisesti. Arvion mukaan pelastuslaitosten tulisi kouluttaa 150 henkilö lisää palontutkijoiksi, josta seuraisi noin 900 000 € kustannus. Edelleen voidaan arvioida, että palontutkijoiden työmäärä lisääntyisi noin 12 000 tunnilla, mistä voidaan arvioida muodostuvan noin 400 000 € vuosittaiset kustannukset.

Pelastusjohtajien suurin huoli on, että pahimmillaan lainsäädännön muutos voi hukata poliiseille vuosikymmenten saatossa kertyneen osaamisen palonsyiden selvittämisessä ja siten laskisi merkittävästi tutkinnan laatutasoa. Lisäksi voidaan olettaa, että pelastusviranomaisilla ei ole riittäviä toimivaltuuksia suorittaa puhutuksia, kuulusteluja ja muita taktisia toimenpiteitä. Myöskään asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet palontutkinnassa, tietojen luovuttamisessa ja saapuvilla olon osalta eivät tue pelastusviranomaisten palontutkinnan laajentamista.

Jyväskylässä 14.10.2013

pelastusjohtajien puheenjohtaja
pelastusjohtaja Simo Tarvainen

Jakelu: Hallintovaliokunta, pelastusjohtajat